

Linguïstische transfer tussen nauw verwante talen bij derdetaalverwerving (L1/L2 Duits/Engels – L3 Nederlands)

Andreas Hiemstra & Esther Ruigendijk (Carl von Ossietzky Universität Oldenburg)

Taalleerders gebruiken taalvormen van hun L1 of L2 als ze hun L3 gebruiken. Dit wordt linguïstische transfer genoemd. Twee factoren bij linguïstische transfer zijn de psychotypologische distantie en de L2-status. Over welke van die twee factoren dominant is bij linguïstische transfer naar de L3 bestaan er twee opvattingen. Enerzijds wordt gesteld dat de (psycho-)typologische distantie de dominantere factor is en de taal met de (waargenomen) kleinere linguïstische distantie (L1 of L2) de L3 sterker beïnvloedt (Odlin, 1989; Kellerman, 1983). Anderzijds wordt gesteld dat de L2-status de dominantere factor is en het dus altijd de L2 is die de L3 sterker beïnvloedt; vooral als de L3-competentie laag is (Williams & Hammarberg, 1998). Dit onderzoek test deze twee opvattingen door linguïstische transfer tussen de nauw verwante talen Duits, Engels en Nederlands te onderzoeken. De typologische distantie tussen Duits en Nederlands is kleiner dan tussen Engels en Nederlands. De hypothese is dat een kleinere typologische distantie de dominantere factor is: de (psycho-)typologie is dus belangrijker dan de L2-status. Een substantieel aantal studies ondersteunt deze aanname, maar weinig studies vinden dat de L2-status de dominantere factor is (bv. De Angelis & Selinker, 2001). We voorspellen dat in taalcombinaties waarbij de afstand tussen de L1 en de L3 kleiner is dan tussen de L2 en de L3, linguïstische transfer uit de L1 het sterkst is.

In onze pilotstudie werd de acceptatie getest van structuren die zowel de Duitse als de Engelse structuur in het Nederlands toelaten:

I) Morfologisch transfer: vorming van superlatieven

... dat	hij	de	*sympathiekste/meest sympathieke	minister	is.
... dass	er	der	*sympathischste/*meist sympathische	Minister	ist.
... that	he	the	*sympathicest/most sympathetic	minister	is.

II) Syntactisch transfer: volgorde van werkwoorden in werkwoordsclusters

... dat	zij	met	de	test	*geholpen heeft/heeft geholpen.
... dass	sie	mit	dem	Test	*geholfen hat/*hat geholfen.
... that	she	with	the	test	*helped has /has helped.

16 Duitse leerders van L3 Nederlands met L2 Engels namen deel aan een online experiment (self-paced reading & grammaticality judgement task). De resultaten laten zien dat L1-taalvormen inderdaad de voorkeur kregen in de L3 voor beide structuren. De typologische distantie lijkt dus dominant te zijn bij linguïstische transfer naar de L3 dan de L2-status. We verzamelen momenteel data van Engelse leerders van L3 Nederlands met L2 Duits, die we ook hopen te kunnen presenteren.

De Angelis, G. & Selinker, L. (2001). Interlanguage transfer and competing linguistic systems in the multilingual mind. In J. Cenoz, B. Hufeisen & U. Jessner (Eds). *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives* (pp. 42-58). Clevedon: Multilingual Matters.

Kellerman, E. (1983). Now you see it, now you don't. In S. Gass & L. Selinker (Eds). *Language Transfer in Language Learning* (pp. 112-134). Rowley, MA: Newbury House.

Odlin, T. (1989). *Language Transfer*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Williams, S. & Hammarberg, B. (1998). Language Switches in L3 Production: Implications for a Polyglot Speaking Model. *Applied Linguistics*, 19, 295-333.